

KÁVÉSOK LAPJA

IX. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

19. szám

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy felévre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő	Megjelenik: minden hó 1-én és 15-én	Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút. 38. I. em. 5. Telefon. József 321—05. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —

A kereskedelmi és iparkamara zsürijének elvi döntése a játéklukok olcsó menüje ügyében

Végre megtörtént az első lépés a tisztességtelen verseny korlátozása ügyében, amikor a Kereskedelmi és Iparkamara zsürije állást foglalt az árak indokolatlan lefaragása, illetőleg az ebben e formában üzött és nem ipari célokat szolgáló propaganda ellen.

Ez az eredmény az ügyben eljáró ipartestületek és elsősorban a Budapesti Kávésipartestület érdeme, melynek megtalálta azt az utat és módot, amellyel a döntést kiprovokálhatta.

Ennek a döntésnek nemcsak a klubokkal szemben van jelentősége, de azokkal az iparűzőkkel szemben is, akik az árak lerombolásával az ipart a tönk szélére juttatták.

A szeptember 28-án a Kereskedelmi és Iparkamara tanástermében megtartott juryülésem a kávés ipartestület részéről: **Mészáros Győző** elnök, **dr. Csizmadia Imre** ügyész és **dr. Havas Nándor** főjegyző, a vendéglős ipartestület képviselőiben **Gundel Károly** a testületi szék elnöke jelentek meg.

Dembitz Gyula kamarai beltag, m. kir. kormányfőtanácsos vezette a zsüri tárgyalását. **Bányász Jenő** dr. kamarai titkár pedig ismertette a budapesti kávés, valamint a szállodás és vendéglős ipartestületek panaszát.

A panaszok két egyesület ellen irányultak. Az egyik — elsőnek tárgyalta — a Magyar Filmotthon ellen irányult, amely virágestélye alkalmával teljes menüt itallal 80 fillérért hirdetett.

Elsőnek **Mészáros Győző** ipartestületi elnök ismertette az esetet, részletesen indokolta az egyesület eljárásának sérelmes és az ipar jó hírét károsító voltát.

A panaszolt ügyvédje beismerte a kifogásolt eseteket, de kijelentette, hogy az egyesület a vállalkozások terítékéért 70 fillért térített meg és így voltaképp 1.50 pengőért adta a menüt. A kiadott levelezőlapokról és hirdetésekéről pedig nem volt tudomása.

A másik panasz a Magyar Artista Egyesület ellen irányult. Ez alkalommal **Gundel Károly** szólt fel a panaszolt ipartestületek nevében és rámutatott arra, hogy a Magyar Artista Egyesület fényes keretekben altruista alapon vendéglői üzemet tart fenn. A Magyar Artista Egyesületnek közel nyolcezer tagja van, holott nyolcezer artista talán nincs is a világon. Az artisták fizetéséből köztudomás szerint alig lehet annyi tagdíjat szedni, hogy a Nagymező uceai fényes és azelőtt a Tőzsde Klub által bérelt, pazar kényelemmel berendezett helyiségeket abból bérelni lehetne. Ügylát-szik, hogy az olcsó ebédek is csak családoknál használják azért, hogy az egyesületben köztudomás szerint folyó haszard kártyajáték játékosait onnan verbuválják. Ezután ismertette az ipartestület szakvéleményét, amely szerint kizártnak tartható, hogy nyolcevan fillérért háromfogós ebédet, kétdecit bort vagy sört, kenyeret kiállítani lehessen. Kéri a tisztességtelen verseny megállapítását.

Az elnök felhívására ezután a Magyar Artista Egyesületnek, mint vendéglői iparengedélyesnek felelős üzletvezetője **Kaján Vilmos** szólt fel és hosszasan bizonyította, hogy a nyolcevan fillérért elő tudja állítani a kérdéses menüt. Hivatkozott arra, hogy fűtési, világítási, kiszolgálási költségei nincsenek, azt az egyesület díjmentesen juttatja és így, minden

rezsi nélkül, anyagárban nyolcevan fillérért előállítható a kifogásolt menü. **Dembitz Gyula** elnök itt kérdést intézett **Kajánhoz**, hogy a panasz szerint a nyolcevan fillérben este a kapupénz, a ruházati díj és a kiszolgálás is benne foglaltatik, mire **Kaján** kijelentette, hogy a szervizért húszszázalékot számítanak még külön fel. Ezután a zsüri még meghallgatta a Kávésipartestület elnökét, **Mészáros Győzőt** is, aki kijelentette, hogy Budapestben nem található egyetlen vendéglátó iparos sem, aki ki tudná állítani minőségben és mennyiségben is nyolcevan fillérért azt a menüt, amelyet az Artista Egyesület boldog boldogtalannak felszólal. Az Artista Egyesület csakis másodlagos jövedelmeiből fizethet rá erre a szolgáltatásra.

Ezután a zsüri zárt tárgyaláson tanácskozott, majd **Dembitz** elnök nyolce órakor újból megnyitotta az ülést, amelyen kihírdették a zsüri döntését. Előljáróban kijelentette az elnök, hogy a zsürinek ez a döntése elvileg jelentőségű döntésnek tekintendő.

A döntés a következőképpen szól: „Anélkül, hogy a zsüri a Budapesti Vendéglős és Kávés Ipartestület által az eléje terjesztett konkrét ügyekkel foglalkozna, szükségét látja, hogy a mind általánosabban jelentkező „olcsó” menük kérdésében elvi álláspontját kifejezésre juttassa; egyes klubok keretén belül különböző kedvezmények élvezete és ellenszolgáltatása ellenében vendéglőt, illetve kávés ipart folytató versenyvállalatok részéről menünek feltűnő olcsó áron történő hirdetése, felelte alkalmas arra, hogy a közönséget a hirdett menük valódi árába és ezzel a versenyvállalatok becsületes kalkulációjába vetett hitében megrendítse. Az ilyen menü hirdetése ugyanis a kedvezmények, illetve ellenszolgáltatásokat nem ismerő közönség körében alkalmas arra, hogy a dolog természete szerint reális árak mellett versenyezni nem tudó versenytársak árait téves és jogosulatlan megítélésben részesítse. Mindezen esetekben tehát, midőn a versenytársnak a feltétlen hasznos biztosító olcsó menü hirdetésénél megállapíthatóan a tagoknak nyújtandó szokásos kedvezményen túlmenő céljai vannak, főleg pedig ha megállapítható, hogy a vevőközönséget csábító olcsó áron történő kiszolgálás sem, az egyesület szabályszerű feladatát, sem pedig a hirdetésben jelzett egyéb célokat nem szolgálja, oly jogellenes propaganda szkózzal állunk szemben, amelyet az üzleti tisztesség szempontjából meg nem engedett és erkölcsötlen versenyesköznek tekint.

Súlyosabb elbírálás alá esik a versenytárs üzleti magatartása, ha a részére az olcsóbb eladás dacára feltétlen hasznos biztosító üzleti lénykedésének alapja a vele alkalmilag társult üzlettárs erkölcsötlen (játékszenvedélyre csábító) eljárásának, a saját üzleti érdekeinek előmozdítása céljából történő támogatása.

Az ilyen üzleti eljárás súlyosan elítélendő, mert erkölcsötlen üzleti alaplól táplálkozik és erkölcsötlen célt szolgál.

Természetesen ez csak az első szó ebben az ügyben, amennyiben ezek a visszaélések meg nem szűnnek, a kir. bíróság feladata, hogy ennek a döntvénynek érvényt szerezzen.

Goldstein Ignác
csillárüzem és villanyberendező-vállalata. — Speciális kávéházi és vendéglői berendező. — Motorok. Villanyégők.
BUDAPEST, VII., KAZINCZY U. 53.
Telefon: 428—35. 344—57.

Előljárósági ülés

— 1933 szeptember 26. —

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárósága szeptember 26-án kezdte meg őszi munkásságát. A nyár folyamán összegyűlt ügyek, meg az aktuális kérdések bőséges tárgyalási anyagot nyújtottak, minek megvitatása a késő esti órákig nyúlt. Különösen élelnek visszhangot keltett az ötfaleres váltópénzek veretése ügyében benyújtott kérelem, amivel kapcsolatosan az ipar aktuális kérései részletesen megbeszéltek.

Az előljárósági ülésen résztvettek: **Mészáros Győző** elnök, **dr. Hügel Jenő** iparhatósági biztos, **Gál Arnold**, **Steuer Marcell**, **Szabó Samu**, **dr. Strausz Vilmos** alelnökök, **Bauer György** főpénztáros, **Bandl József** az ipartestületi szék elnöke, **Grosz Ödön**, **Horti Károly**, **Katona István**, **Klauber József**, **Lisszauer Gyula**, **Ótló Dezső**, **Reiner István**, **Tarján Vilmos**, **Weingruber Ignác** előljárósági tagok, **Freiwirth Jenő** és **Singer Kálmán** számvizsgáló bizottsági tagok, **dr. Havas Nándor** főjegyző.

Elnök az ülést megnyitva utal az előtűnk álló munkánk súlyos feladataira és az előljáróság megértő együttműködését kéri. A jegyzőkönyv hitelesítésére **Grosz Ödön** és **Klauber József** előljárósági tagokat kéri fel, majd bejelenti **Böhm Ferenc** és **Rónai Miklós** előljárósági tagok kimentését.

Az 1933 június 24-én tartott előljárósági ülés jegyzőkönyve megjegyzés nélkül helyben hagyott.

Mészáros Győző elnök utalva arra, hogy az ipartestület minden nemzeti és hazafias mozgalmából kivette részét, kötelességmulasztást követnének el, ha nem emlékeznénk meg arról az ünnepségről, melyben a magyar hazafias társadalom **Herceg Ferenc** illusztris írónkat, a magyar irodalom nagynevű vezérért hetvenedik születésnapja alkalmából részesítette. Javasolja, hogy az ipartestület öröme és üdvözlét a nagy íróhoz intézett üdvözlőlevélben fejezze ki.

Az előljáróság elnök indítványához egyhangú lelkesedéssel hozzájárult.

Főjegyző bejelenti, hogy **Förster Aurélné** és **Kertész Ferencné**, **Cirkusz Étterem** és **kávéház kft.** **Totisz Ernő**, **Kenedi Ottó**, **Csányi Rezső**, **Verő Gyuláné**, **Roboz Pál**, **Pomikalszky Gyuláné**, **Bandl János** kávéházi iparengedélyt nyertek és a tagok közé felvették; **Koch Ti-**

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR
1½ literes zárt palackokban
Kőbányai Polgári Serfözde gyárlmánya

Budapesti Központi Általános Tejcarnok Részv.-Társ
VII, Rottenbiller ucca 31.

Telefon: Aut. 462-63, 462-64, 462-65, 323-07, 338-91 346-68, 350-16. Sürgőnycim: „Közlej Budapest”

A főváros kávéháza, szállodái és kávé-méréseinek szállítója. Tojás-osztály.

KÁVÉS URAK UJDONSÁG: FIGYELMÉBE! A „RORANGE” valódi narancsból hideg úton előállított üdítő ital. Rendelje meg, mert T. vendégei már kéri önnél is. Megrendelések a Csillaghegyi Ásványvíz Üzemnél. VI. Lehel u. 8/a Tel: 91-0-01, 90-0-72 feladhatók

Mocznik-mustár legyen minden asztalon!

vadar, Dankovszky Jenő pedig iparüzésüket megszüntették és kiléptek.

Elnök megjegyzi, hogy új engedélyek kiadása tárgyában a testület legerélyesebben jár el és a vonatkozó rendelet betartása iránt a polgármester úrhoz fordult.

A bejelentések tudomásul vétettek.

Elnök közli, hogy a szállodás és vendéglős ipartestület f. hó 20-i rendkívüli közgyűlésén Malosik Ferencet elnökké választotta. Mint rokon testület kötelességet teljesítünk, amikor Malosik Ferencet hivatalba lépése alkalmából melegen köszöntjük és őt átiratban üdvözljük. Az előjáróság az elnök indítványa értelmében határoz.

Elnök bejelenti, hogy a nyár folyamán Pethő György volt alelnök elhunyt. Erdemes kartársunk temetésén testületileg vettünk részt, koporsóárára koszorút helyeztünk és sírjánál elnök mondott búcsúbeszédet.

Ugyanazak a nyár folyamán Fábri Henrik volt előjárósági tagunk, valamint Pallai Miksa kartársunk neje elhunytak.

A bejelentések mélyszégyes részvétellel vétettek tudomásul és az elhunytak emlékét az előjáróság ülése jegyzőkönyvbe iktatja.

Főjegyző bemutatja a székesfőváros polgármesterének végzését, mellyel az ipartestület alapszabályait jóváhagyta, s így azok most már életbeléptek.

A bejelentés tudomásul vétetett.

Elnök bemutatja a munkaügyi bizottság ülésének határozatát, melyben a fix fizetésű személyzet munkabéréinek revízióját javasolja. A viszonyok és az általános gazdasági helyzet teszik szükségessé ezt az intézkedést.

Főjegyző feloívassa a javaslatot, melyet az előjáróság elfogad és október 1-vel életbeléptet. Bemutattatott a wieni ipartestület meghívója, melyben 250 éves fennállási ünnepségeire meghívja testületünket.

Elnök közli, hogy a meghívót késedelmesen kapta meg, úgyhogy egy kirándulást nem volt módjában megszervezni. Ennélfogva meglehetősen átiratban mondott köszöntést a meghívásért és kifejezte testületünk üdvözlését.

E jelentés tudomásul vétetett.

Elnök bemutatja az 5 filléres váltópénzek vetetése iránt benyújtott előterjesztést.

Tarján Vilmos megállapítja, hogy az 5 filléres egységekre szükség van. Ez azt jelenti, hogy a 10-10 filléres borralaló kérdése nem vehető le a napirendről. Ezzel magunk kergetjük el a vendégeket, mert sok vendég a borralaló miatt marad el. Ez a tétel nem tartott lépést a dumpinggel. Vannak egyesek, akik 50 filléres kávét adnak 5-5 filléres borralalóval. Ez a dumping terjed és már komoly kartársak és elsőrangú üzletek tulajdonosai is bevezették. Napról-napra fogy a vendégek száma, akik naponta bejárnak a kávéházba. Békeidőben a borralaló 4-4 fillért — tehát 20%-ot tett ki, ma 33%. — A jobb pincérek jobb kávéházakban vannak alkalmazva, fontos hogy ezek jól keressenek. A mostani borralalók mellett a közönség a jobb kávéházakból elmarad és a pincérek keresete még jobban csökken. Legalább a délelőtti fogyasztásra kellene az 5-5 filléres borralalót kötelezővé tenni.

Steuer Marcell az ipartestület beleavatkozását ebbe a kérdésbe veszélyesnek látja. Ne legyünk Dugonich Titusok.

Weingruber Ignác a viszonyokra való tekintettel leszállította a reggeli és uzsonna árakat és ezzel kapcsolatosan a szokásos borralaló összegét, nem akarva a mérséklés terheit tisztán a személyzetre hárítani. Azonban sajnos a mai üzletmenet mellett nem találta meg számításait. Abban a reményben van, hogy a viszonyok javultával visszatérnek a vendégek.

Grosz Ödön és Tarján megjegyzései után Lisszauer Gyula nehézként látja ebben a kérdésben való határozást.

Mészáros Győző elnök sajnálattal állapítja meg, hogy bizonyos inkonzekvenca vádját zúdítjuk magunkra, amikor a közelmúltban nyomtatásban is leszógett állásfoglalás ellenére újból foglalkozunk a borralaló kérdéssel. Ha ez pillanatnyilag szépséghiba is, azonban a viszonyok rosszabbodása miatt, nem tarthat vissza attól, hogy a kérdést újra megvitassuk. Panaszok jutottak el hozzánk a főpincérek önkényes levonásai miatt. Erre figyelemztettük a főpincérek egyesületét, de a panaszok nem szüntek meg.

Reflektálva Tarján felszólalására, aki a mai helyzetet kifogásolta, de a gyakorlati megoldásra nem tett indítványt. A közszükséglet fogalma nem novum. Nem új dologgal jönnénk, de bajos a közszükséglet idejét pontosan megállapítani. Nem akar vitázni, egyszerűen szomorú tényt állapít meg. Mindenki szuverén a maga üzletében. Együttess határozatot hozni nem tudunk, mert annak keresztülvitelére nincs eszközünk és nem tudjuk a kartársi és erkölcsi kötelezettségeket érvényesíteni. Nem kíván senkinek üzleti ténykedésébe beavatkozni, nem teheti kritika tárgyává, ki hogyan akar boldogulni. Ha az olesóbbodás lehetősége megvan, a mi helyzetünket csak akkor védhetjük, ha nemcsak személynélkül várunk áldozatot, hanem magunk is hozunk. Az olesóbbodás lehetősége talán a vendéglőben felhasználható agrártermékekre ezidőszert megállapítható, azonban a kávéházi nyersanyagoknál, amelyek import cikkek és amelyek vami rövid idő alatt kétszer is emeltetett és amelyek áralakulása a belső piactól független, nem immorálisnak és keresztülvihetetlennek tartja, hogy csak az alkalmazottak díjazása mérséklésük, ha ezt helyesnek és indokoltnak tartják, a cikkek árának is le kell szállani. Minden rendszerváltozásnál számolni kell azzal, hogy ez a mi zsebünkbe megy. A leromlott üzletek eredménytelenségbe fulladnak, a mai üzletek fogalma a nullával egyenlő. Tetemre hívja azokat, akik önállóan eljárva, az ipart oly helyzetbe juttatják, mely a tönkretűzéshez vezet. Nagyon meg kell fontolnunk elhatározásunkat. Ha leszállítjuk is az árakat vagy ha az egész vonalon bevezetjük a leszállított borralalót, senki sem fog nagyobb forgalmat elérni. A rendszerváltozástól eredményt nem vár, mert a közönség vásárlóképessége annyira leromlott, hogy 5-10 filléres mérséklés alig jelent valamit. Amikor egyes kartársaink ezt a kérdést napirendre hozzák, elfeledkeztek arról, hogy vannak üzletek, ahol magas főpincéri óvadékok vannak és ezek a főpincéreknek oly jogokat biztosítanak, melyek mellett a kávé második személylyé vált. Hogy lehet ezt a kérdést a kartársi szolidaritás alapján megoldani és határozatot hozni? Javasolja, hogy a kérdés megvitatására 5 tagú bizottság küldessék ki, amely a főpincérek meghallgatása után 14 napon belül tegyen jelentést és javaslatot.

Tarján Vilmos nem híve a bizottság kiküldetésének. A bizottság se fog semmit kitalálni, amely általános megelégedésre alkalmazható legyen. Etikai szempontok vezetnek, amikor nem akarja az ipartestületet kész helyzet elé állítani. Jogával élni kíván, ha azt üzleti érdekei úgy kívánják. Ebben a kérdésben az alkalmazottak érdekei teljesen azonosak a vállalatok érdekeivel.

Dr. Strausz Vilmos nem lát tisztán az ügyben, hiszen a kávéházi árai egymástól különböznek. Nem tudja elfogadni, hogy a testületnek a borralaló megszabásába joga lenne beavatkozni. A borralaló ügye tisztán a közvéleménybe bedobott propaganda ügye, a vendégek felkapták ezt a jelszót. Nem emiatt néptelenedtek el a kávéházak és nem fog megtörténi egy kávéházat sem a borralaló leszállítása. Téves vágyonokon halad a vita, nem a 10 filléres borralalón múlik a helyzet javítása.

Bauer György, Tarján Vilmos, Reiner István felszólalásai után

Weingruber Ignác megjegyzi, hogy nem szabad oly határozatot hozni, amelyet végrehajtani nem tudunk.

Steuer Marcell szólal fel, majd

Mészáros Győző elnök a felszólalásokból megállapítja, hogy ideje volt ezzel a kérdéssel foglalkozni. A vitát összefoglalva, visszavonja a bizottság kiküldetését tartalmazó javaslatát. Teszi ezt azzal az indoklással, hogy visszaidézi a régi ipartársulati és ipartestületi elvi gyakorlatot, mely szerint az intern üzleti dolgokkal való foglalkozástól tartózkodik. Ezt a kérdést közmegegyezésre határozattal megoldani nem lehet, mert a határozatnak szankciója nincs. Az elnöki székben nem szokott kritikát gyakorolni. De rá kell mutatni, hogy egyeseknél a meg gondolatlanúság legnagyobb fokát látja, akik lehetetlen következetességgel rántják

T. 843-39.
Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 6.
Üveg és porcellán

Budapesti Jégárusító Rt.
VI, Jász ucca 100. Tel.: 920-04.
Szállít minden mennyiségben vidékre is műjeget.

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest

Cég alapítva 1879. Telefon: 32-3-00.

JAMJEI ELSŐRANGUAK!

Kajszinbarack-iz minőségben felülmulhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávésok Aruforgalmi Rt.

Budapest, VIII. József krt. 38. Tel.: 39-2-77.

magukat és iparukat a romlásba. Álláspontját a következőkben fejté ki. „Mindenki a saját üzletében szuverén úr, mindenki azt csinálja, amit jónak lát és célravezetőnek talál.” Mint elnök nem avatkozik senkinek a dolgába, mert nincs eszköze, hogy felfogását érvényesítse. De látja mindnyájunk pusztulását, mit nincs módunk megállítani, sorba tönkret megyünk. A kérdés további tárgyalását befejezi.

A számvizsgáló bizottság jelentése Freiwirth Jenő hozzászólása és elnök felvilágosításai után tudomásul vétetett.

Főjegyző jelentést tett az időközben letárgyalt iparkahágási esetekről, melyekben marasztaló ítéletek hoztak.

Elnök ismerteti az egyes játéklukok olesó menü és az ezekkel kapcsolatos verseny kérdések tisztázása iránt megindított eljárást. A testület a tisztességtelen verseny megállítására iránt a kereskedelmi és iparkamara juryjéhez fordult, a tárgyalás f. hó 28-án fog megtartatni.

Az ipartestületi munkaközvetítő június, július és augusztus havi tevékenységéről szóló jelentés előterjesztetve irattárba tétetett.

Bemutatták a kereskedelmi és iparkamara-hoz, valamint az Ipartestületek Országos Központjához beterjesztett véleményes jelentések a következő ipari kérdésekben:

a) a weekend szünet kötelező elrendelése;
b) a vasárnapi munkaszünet törvény tervezete;

c) a bortörvény módosítása és

d) a szikvizgyártási rendelet tervezete tárgyában, melyeket az előjáróság jóváhagyólag tett magáévá.

A külföldi vendégek elosztása tárgyában az Ibuszhoz intézett levél és az arra adott válasz irattárba tétetett.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulatnak adott ajánlás a kartársak figyelmébe ajánlott.

Bengyel József volt kávésegély iránti kérényé, valamint az Idegenforgalmi Propaganda Közösség megkeresése elintézés végett az elnökségnek adatott ki.

Az OTI járuléki fizetések időpontjának megváltoztatását tartalmazó felhívás ismertetve, tudomásul vétetett.

A legkisebb munkabérek megállapítására vonatkozó törvénytervezet előterjesztetve, az előjáróság a vélemény elkészítésére az elnökséget kérte fel.

A napirend pontjai letárgyaltak és ezután elnök az előjáróság ülését feloszlatta.

A bécsi kávéház jubileuma

Szeptember 11-én ülte meg a bécsi testvértestület a bécsi kávéipar alapításának 250 éves fordulóját. Az idők komolyságának megfelelően a testület zajos ünnepségeket mellőzte és az e napon tartott díszülésen, a hatóságok képviselőinek jelenlétében, emlékezett meg e nagyjelentőségű napról. Az alábbiakban közöljük Égkher Ferenc elnök ünnepi beszédét, melyben visszatékkintett a bécsi kávéház neved évezredére.

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség!

Szeretett szaktársaim!

Komoly idők középette, amelyek súlyos, létért való küzdelmünkben és iparunk jogainak

Döry-pusztai csemegeaját
a legrégebben bevezetett márka.

Jó fűt és Jó kályha
Paschka és Társa
V., Mária Valéria ucca 10. Tel.: 82-0-41.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

megvédésében igénybe veszik minden erőnkét összeült ma a Bécsi Kávéháztulajdonosok előjárása, hogy egy emlékeztető eseményt megünnepeljen. Minden bajunk ellenére összejöttünk, hogy ezt a küzdelmet legalább egy órára feleldjük és ennek a szerény ünnepségnek a keretén belül a mindennapi élet gondjait magunktól elvessük. Napjainkban, mikor Bécs és az egész világ Európa sorsdöntő napjáról emlékezik meg: városunknak a török veszedelm alól való felszabadításáról és ünneplő aokat a nagy tetteket, amelyeket Bécs polgárai szülővárosuk védelmére alkalmával tanúsítottak, nemcsak az akkori idők hősiességére és hadihíreire való büszke emlékezés támad fel bennünk! De feltámad egy oly esemény emléke is, amely nemcsak a mi szempontunkból fontos, hanem fontos egész Ausztria számára is, mert hozzájárult szülővárosunknak és szülőhazánkunk az egész világon való kulturális és gazdasági érvényesüléséhez. Ez az esemény: a bécsi kávéház negyedevezredes fennállása. Az előjáróság a kávésipar történetéről ünneplő iratban tájékoztatta és éppen ezért felesleges, hogy a bécsi kávéház és iparunk fejlődéséről itt történelmi áttekintést nyújtjak.

Közegettel gondolunk azonban ma mégis arra a Kulezycki nevű derék leopoldstadti polgárra, akiben a kávé-céli ősapját tiszteljük, annak ellenére, hogy egyik-másik történész vagy író az ő helyét a török mesék birodalmában jelöli meg. Sajnos, testületünk régi aktáiban róla semmiféle feljegyzés sem maradt fenn és csak 1700-ból származtathatjuk legelső hiteles adatainkat, amelyek a bécsi kávéháztulajdonosoknak olyan névsorát tartalmaznak, akik létezésük legelső őseink voltak. Természetes kötelességünk tehát nekünk, akik ma a 250 éves bécsi kávésipar élén állunk, hogy ezekről is, mint iparunk megalapítóiról emlékezzünk meg. Az első bécsi kávéások: *Lugos Izák, Perg Fülöp Rudolf, Beun András és Devich József* István voltak.

Ha a régi feljegyzésekben lapozgatunk, amelyek abból a korból még épségben megmaradtak, gyakran visszatérnek nehéz küzdelmek nyomai, amelyeket iparunknak már az alapítása utáni évtizedekben végig kellett szenvednie. Összünkön, Kulezyckin nem segített túlságosan a török táborban talált és neki ajándékozott kávé. Nagy hőstettét (hogy a bécsieknek bírt hozott a közelgő tartaléksereg által történő felszabadításról), nem jutalmazták meg ezzel. Neki az volt fontos, hogy kávékimérési előjogot nyerjen s ezt csak sok fáradozás és kilincselgetés után szerezte meg, már miután ezt megelőzőleg iparát vándormódra, házaló gyanánt gyakorolta. Ebben az időben Kulezycki vásárról-vásárra járt „fekete levessel”, (ahogy az első időkben a kávé trefásan és gúnyosan nevezték), nem sejtve, hogy milyen jelentősége lesz majd egykor Bécsben és a bécsek számára az általa megteremtett iparág. Csak 1685-ben kapott engedélyt arra, hogy a kis „Bischofshof”-ban (a mai Dóm-utca helyén) állandó helyiségben kávékimérést nyithasson, ahonnan később nagyobb helyiségbe költözött. Ez a Stephansfriedhofnál volt, a „Kék Flaskóhoz” volt címezve és ez volt a tulajdonképeni első bécsi kávéház. Helyesen tehát az 1935-ös évben kellene megünnölni a bécsi kávéház jubileumát, azonban mégis ma ünnepeljük, mert az első bécsi kávéház megalapítása örök időkre egybeforrt Bécs felszabadításának büszke korával, amikor is iparunk ősapja oly derekasan kitüntette magát.

(Jövő számunkban folytatjuk.)

Herczeg Ferenc üdvözlése

A Budapesti Kávésook Ipartestülete az előjáróság határozatát végrehajtva, az alábbi levélben üdvözlölte a hetvenedik születése napját ünneplő-illusztris íróit:

Nagyméltóságú Urunk!

Az általános üdvözlésben, a tisztelet és hazafias hála megnyilvánulásában, mely ország-szerete Nagyméltóságod felé száll, a Budapesti Kávésook Ipartestülete is részt kíván venni és

Ház, kávéházzal, cukrászdával, jóforgalmú vidéki városban eladó Tóth iroda, Vác, Constantin-tér

Világítson tükörrel! Tükörlámpáim használata mellett 30% árammegtakarítást nyer. Falitükörök és azok javítása galvanikus úton, 15 év jótállással Üvegiszólas, edzés, üvegtesztelés, üvegezés és képerketés **legolcsóbb és legszolidabb** kivitelben

LIGETI LÁSZLÓ üvegtechnikai műintézet, Bpest, VIII, József-u. 23. Telefon: 32-1-08.

mélyseges tiszteletének kifejezésével köszönti Nagyméltóságodat hetvenedik születése napja alkalmából.

Amikor üdvözlésünket Nagyméltóságodhoz juttatjuk, tesszük ezt nemcsak abban a minőségünkben, hogy mi is Nagyméltóságod irodalmi munkásságának hűséges olvasói, hazafias tevékenységének — mint csonka hazánk polgárai — lelkes követői vagyunk, de tesszük annál a kapcsolatnál fogva, amely a magyar irodalmat és a magyar írókat a magyar kávésiparral összefűzte.

A mi helyiségeinkben adtuk otthont irodalmunk jelesének, onnan indultak diadalmas újukra írók és irodalmi irányok. De nemcsak e kapcsolat jogcímre adja tollunkra az üdvözlés és tisztelet szavait, de az a tény is, hogy iparunkhoz szervesen hozzátartozik a nyomtatott betű, az újság és a sajtó. A sajtótermékek valóságos munkaeszközünké váltak és a mi helyiségeinkben közközben forgó lapok tömegével nőtt és szaporodott az olvasó közönség tábora.

Mi pedig meg tudjuk becsülni azt, aki a mi legfontosabb munkaeszközünk hivatott mestere. Nagyméltóságod neve pedig a magyar sajtónak és irodalomnak olyan fémjelzett értéke, hogy azok az irodalmi termékek, melyeken Nagyméltóságod nagyrabecsült neve szerepel, közönségünk legkedvesebb és legnépszerűbb olvasmányai és üzleteink vonzóerejének megcsokorozói.

Amikor Nagyméltóságod ezt a nemzeti ünneppé vált, az emberi bölcsesség teljességét jelző születésnapját törtetlen erővel és alkotóereje virágában megérte, fogadja szerény ipari érdekeltseink őszinte, tisztelettel telt hazafias jókívánságait.

Legyen vezére irodalmunknak, hazafias mozgalmainknak még sok-sok boldogabb és szebb éveket át.

Egy emberéletre kiterjedő irodalmi sikereit, élete munkáját tegye teljessé annak a revíziós mozgalomnak sikere, melynek élén áll és amelynek eljövetelet sok millió magyarembert imája áhítózza.

Mélyseges nagyrabecsüléssel

Budapest, 1933 szeptember 28.

Dr. Havas, főjegyző. Mészáros, elnök.

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZEK MEG?

Október 5-ig megfizetendő a harmadik negyedévi házbér harmadik részlete.

Október 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és zenét nem tartó kávéházak vigalmi adója.

Október 10-ig tartoznak az adóközfösség tagjai október havi fényüzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

Október 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközfösségnek.

Október 20-ig befizetendő az átalányozott és zenét tartó kávéházak vigalmiadója.

Október 25-ig befizetendő a személyzet illetményéből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

A szállodás és vendéglősiipartestület új elnöke: Malosik Ferenc. A szállodás és vendéglősiipartestület elnökválsága véget ért, a szeptember 20-ra egybehívott rendkívüli közgyűlés a testület sok éven át működő alelnökét: Malosik Ferencet választotta meg elnöké. Malosik Ferenc elnököt, kinek koncilians, megértő egyéniségét alkalmunk volt megismerni, új pozíciójában szívesen üdvözzöljük, abban a reményben, hogy továbbra is ápolni és

Franck-pótkávé és Kathreiner-Kneipp malátakávé

jó forgalmat és tisztességes hasznot biztosít!

fenn fogja tartani a két testvértestület közötti jó viszonyt. Ez alkalmából igaz tisztelettel és nagyrabecsüléssel vesztünk bücsüt Keszey Vincétől, aki mindenkor igaz barát és hűséges fegyvertársunk volt a vendégipar érdekeiben vívott küzdelmekben.

Malosik Ferenc elnök a hozzá intézett üdvözlő levélre a következőkben válaszolt:

Igen tisztelt Elnök úr!

Ipartestületünk és Elnök úrnak megleghangú, szíves üdvözlését, amelyben abból az alkalmából részesítettek, hogy elnöké választattam, hálásan köszönöm és kérem köszönetemet t. Előjáróságunknak tolmácsolni méltóztatásuk.

Egész életfelfogásom a harmóniában kulminál és ezen életfelfogásommal akarom iparunkat szorgalmazni s bízom abban, hogy a békés és hatékony együttműködést biztosító feltételeket meg fogjuk találni.

A szíves üdvözlést ismételtelen hálásan megköszönöm és maradok

őszinte tisztelettel
Malosik Ferenc, elnök.

Munkabértáblázat. Az előjáróság határozata folytán kimondott munkabérrevíziót végrehajtva, a nyomtatott és október 1-ével életbelépett munkabértáblázatot posta útján mindenkinek megküldöttük. Aki azt nem kapta meg, vagy további példányokra van szüksége, ipartestületünk irodájában rendelkezésre áll.

Kávéház renoválások. Iparunk élni akarásának, kartársaink áldozatkészségének bizonyítékai azok a munkát és költséget jelentő renoválások, amelyeket kartársaink a nyár folyamán végeztek. Ipartestületünk elnöke Central-kávéházában a világtitási és szellőztetési berendezést cserélte ki modernebb és gazdasági rendszerekkel. Gyökeres és az üzem minden részletére kiterjedő renoválást végzett dr. Strausz Vilmos a „Szabadság” kávéházban, a New-York kávéház rt., Gál Arnold a Seemann kávéházban, Hahn Ferenc a Modern kávéházban, Wilhelm Ferencnek a tőzsdé-épületben levő Y-kávéház tulajdonosa, melynek ez alkalmából nevét is „Etoile”-re változtatta. Hasonlóképp átalakítottat a körüti „Moeca” kávéház és számos kisebb nagyobb üzlet. Lapunk terjedelme nem ad módot arra, hogy e renoválásokat ezúttal részletesen ismertessük, fenntartjuk azonban, hogy ezekre még visszatérünk.

Dálnoki Kováts Jenő kitüntetése. A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére a Kormányzó úr Ófőméltósága Dálnoki Kováts Jenőnek, az Országos Iparegyesület igazgatójának, a hazai ipar fejlesztésére terén szerzett érdemei elismerésül a magy. kir. kormányfőtanácsosi

Legutóbbi árainkkal szemben jelentős ármérsékléseket léptettünk életbe.

Budapesti Kávésook Áruforgalmi Részvénytársasága

Budapest, VIII, József körút 38. Telefon: 39-2-77.

Commers minőségeket nem tartunk, áraink elsőrendű minőségekre vonatkoznak.

Vágot rum (eredeti jamaicai rummal, több éves vágás), éret, elsőrendű áru, 50 százalékos. Hítenként	P 5.40
Vágot rum, mint fent, 60% lit-ként Csekoládé, prima minőségű, főzőcsekoládé kg-ként	P 2.80
Tunkmassza I. rendű minőség kg-ként	P 3.—
Jan, Kolényi-féle, barack, málna, ribizli, meggy kg-ként	P 2.80
Olivaolaj Esceffier-féle 1 kg-os dobozban kg-ként	P 1.78
Mazsola minőség szerinti kg-ként	P 2.70
Mogyoróbél, avasmentes, garantált friss áru kimérve, kg-ként	P 1.90-1.61
Szardínia 6 halas, elsőrendű áru, portugál, ládaveitelnél, per doboz	P 3.30
Szardínia mint fent, doboz vetélnél Szardellagyűrű Arrigoni gyártmány együttdős	P —.62
Szardellagyűrű Arrigoni gyártmány 10 halas	P —.55
Papírszalvetta 30x30-as 1000 db	P —.86
Papírszalvetta kiesel 100 db	P 1.54
Japán rizs, legjobb minőség 6 esillagos, zsák vetélnél kg-ként	P —.80
Japán rizs, legjobb minőség 6 esillagos, zsák vetélnél kg-ként	P —.58

Árainkban a forgalmiadó befoglalattatik, vidéki szállításhoz díjmentes csomagolás.

Horváth István galvanizáló üzem

Budapest, VIII, Mária uca 11. Tel.: 36-1-73. Króm, ezüst és nikkel kávéházi szervizeket. Pontos és olcsó kiszolgálás.

Általános panasz

egyes kávéházi és éttermi üzletekben, hogy a teafogyasztás visszaesése aránytalanul nagy. Ennek rendszerint az az oka, hogy a kávé alacsonyrendű, kommersz minőségű, megbízhatatlan teafajtákat vásárol.

Jobbfaja, frisstermésű, finom minőségű tea kg-ként 15.— pengős áron alul nem szerezhető be. **Ne vegyen olcsó teakeverékeket!** Használja zamatos, garantáltan elsőrendű, frisstermésű teakból készült, finom teakeverékeinket, melyek 5, 2.50 kg-os eredeti ládákban, ezenkívül kismérvé is kaphatók:

IMPERIAL teakeverék 10 teafajtából kg-ként	pengő	20.65
LIPTON speciális keverék kg-ként	pengő	19.65
ROYAL speciális keverék kg-ként	pengő	18.45
TEAKEVERÉK prima minőségű kg-ként	pengő	17.40

Allandóan raktáron tartunk frisstermésű Darjeling, Ceemun, Assam, Ceylon Orange Pecco és Souehong teákat, amelyek a legolcsóbb napi áron szerezhetők be a

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársaságánál
BUDAPEST, VIII, JÓZSEF KÖRÚT 18. SZÁM. TELEFON: 39-2-77.

címet adományozta. Ez a jól megérdemelt kitüntetés olyan közéleti férfit ért, aki közéleti tevékenységével, közérdekű munkásságával az egész iparostársadalom háláját vívta ki s aminthogy minden munkásságában és tevékenységében az egész iparosság iránti szeretet nyilvánult meg, úgy az egész iparostársadalom s ebben a magyar kávéipar is örömmel köszönti ezt a jól megérdemelt kitüntetést.

Radó Rezső dr. kitüntetése. A Kormányzó úr a miniszterelnök előterjesztésére Radó Rezső dr. kir. tanácsosnak, a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara főtákarának közhasznú, érdemes tevékenysége elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. Ez a kitüntetés Radó Rezső személyében egy mindenképpen érdemes, kiválóan hozzáértő, fáradhatatlan ember és a kisiparosság igaz barátjának és munkásának, közhasznú tevékenységének igazi elismerését jelenti, aki a magyar kávéipar érdekeit a vidék nehéz viszonyai között mindenkor támogatni igyekezett és aki annak idején a debreceni kávékongresszus sikerének egyik leghatásosabb támasza volt.

Nagy ipari kongresszus Budapestén. Eddig több mint száz vezetőszemélyiség jelentkezett a világ gyapjúiparának köréből arra a kongresszusra, amely október 2-án kezdődik Budapesten. Nyolc vagy kilenc állam kiküldöttjei vesznek részt a tanácskozásokon. Ausztráliából és Délafrikából is érkeznek gyapjúipari szakértők. A kongresszus a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségeiben tartják meg. Dr. Diska Győző, a Magyar Gyapjúipari Egyesület elnöke áll a rendezőség élén, amely a Dunapalota és Hungária szállókban foglalt le szobákat az érkezők számára.

Vendéglői engedélyek korlátozása Csehországban. Prágai hírek szerint az ottani ven-

déglősök szövetségének kezdeményezésére új intézkedési irányelvek fognak a vendéglői engedélyek kiadásánál figyelembe vétetni. A cseh kereskedelmi minisztériumban most dolgoznak ezen kérdés rendezési útján való módosításain olyképen, hogy a vendéglői engedélyek ezentúl a lakosság számarányához képest adassanak ki. Ezzel kapcsolatban a magánháztartások ételkiszolgáltatási engedélyének revíziója, valamint a kávéházak és bormerei engedélyek szabályozása is sorra kerül.

A bíróság leszállítja az üzletbérletet. Bácsay András belvárosi selyemnyagkereskedő már régebben a bírósághoz fordult, hogy szállítsák le az üzletbérletét, mert a leromlott gazdasági viszonyok következtében a kikötött évi 42.000 pengő üzletbért nem tudja fizetni, viszont özv. Dániel Lászlóné háztulajdonosnő nem hajlandó az üzletbérletét engedni. Az alsó bíróságok elutasították a nagykereskedő kérését, a Kúria azonban elvi jelentőségű határozatot hozott és megállapította, hogy a gazdasági helyzet következtében le lehet szállítani az üzletbérletet, sőt a bérletnek a fölmondás jogát is meg lehet adni, ha jelenlegi helyzete egzisztenciáját veszélyezteti. Erre való tekintettel a Kúria utasította az alsóbíróságokat érdemleges döntés hozatalára. Ennek alapján most a törvénytörök 26.000 pengőre szállította le Bácsay üzletbérletét. Egyben följogosította őt arra is, hogy üzlethelyiségét hat hónapra fölmondhassa, szemben a szerződéses megállapodással, amely szerint az üzlethelyiséget csak két esztendőre lehet fölmondani.

Nines kizárva, sőt igen nagy a valószínűség, hogy a következő m. kir. osztálysorsjátékon ép azok fognak nyerni, akiknek a sorsjegyet legutóbb nem húzták ki. A statisztika és tapasztalat azt bizonyítja, hogy a szerencse változó, forgandó. Vannak sorsjegyszámok, amelyeket többször nem húztak ki és később egymásután az ilyen számok nyerik a nagy neyreményeket, tehát kitarthat ajánlunk t. olvasóinknak és tanácsos is, hogy ragaszkodjék mindenki a volt számához. Köztudomású, hogy egyes osztálysorsjegyek is családi tulajdont képeznek és apáról-fiura szállanak.

Zwaack-likörgyár elsőrangú gin-t, vermoutheot és whisky-t hoz forgalomba, melyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti három cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez is páratlanok.

A Paschka és Társa cég, Mária Valéria nece 10. a kávéházak legnagyobb részében légtűtő berendezéseivel megoldotta a kávéházak fűtési problémáját, mivel kikísarította az esztétikailag igen kifogásolható szabadonálló kályhákat, melyek helyét foglalnak el és a mellettük levő asztaloknál a vendégek ott tartózkodását lehetetlenné tege.

A kávéházi közönség legkedveltebb esemégye a PUSZTADÓRI.

Mustár sokféle van, de évtizedes tapasztalat szerint vendégeinket akkor szolgáljuk ki legjobban, ha a közismert jóízű, tiszta szőlőmagból készített **Mocznik-mustárt** tartjuk, mely a legdrágább francia és belga mustárokkal is egyenrangú.

„Hattyú” Glózmosó- és fehérműködésőző vállalat (Bp., VII, Klauzál u. 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

JILEK M. BÉLA

speciális ellenőrző pénztárak javítóüzeme
Budapest, V., Honvéd u. 38. Tel.: 25-4-58.
Pontos, lelkiismeretes munka.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb áron készít
KRONEMER DAVID márványipari üzeme,
Budapest, X. Szállás ucca 44. Telefon: 48-9-83

Hantos testvérek rt.

festő, mázó és tapétázó iparüzem

Budapest, VI, Horn Ede u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-23
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és falképít munkálatait művészi kivitelben végezzük.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Övakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII, Rottenbiller ucca 17

Telefon: J. 31-0-63, J. 45-3-71.

Alapították 1824.

Az eredeti

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!

Gözl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

A legkiválóbb sörkülönlegesség Szent István

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya

Pénz lehet kevés, Pénz lehet sok, de elég sohasem!

Sokezer ember töpreng azon, hogyan lehetne kevés befektetéssel nagy vagyona szert tenni? Ékőben figyelmen kívül hagyja azon ismert tényt, hogy mily sok millió pengő nyerneik évtizedek óta a m. kir. osztálysorsjátékon. De nyerni csak annak lehet, kinek sorsjegye van! Ezért rendeljen ön is még ma sorsjegyet akármelyik főarúsiánál. Saját érdekében ne mulassa el a váratlan meggazdagodás lehetőségét, a kiszámíthatatlan véletlen esélyét és a páratlan szerencsés alkalmat! Fizetni van ideje legkésőbb az október 14-én kezdődő húzás előtt.

Uj sorsjáték — új reménység!

A szerencse útja mindenkinek nyitva áll.

Ney Simon szobrász.

Budapest, Thököly út 133. — Telefon: 97-7-52.
Vállal kávéházi ételkiszáti munkákat. Szobrász, műmárvány, stukkó és műkö munkákat.

Készítette Gellért szálló, Széchenyi fürdő és New York kávéházat — Kávéházi terrorszobrok készítője.